

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Največja golju-fija na svetu.

Nikdar ni človek tako vznevoljen, kakor tedaj, če vidi, da ga je nekdo goljufal. Ne samo škoda, ampak tudi sramota, ki je s tem padla na goljufanega, žge. In kljub temu, da je tako, se vendar dogajajo neprestano velike goljufije, prevare, kakor se niso v nobeni dobi človeške zgodovine.

Kadar govorimo o goljufiji, navadno mislimo na goljufijo v poslovnem življenju. Goljufija, ki jo doživljamo v kakem drugem področju, nas le razdraži, ker škoda ne čutimo takoj, na posledice pa navadno ne pomislimo. Je pa danes med nami in med drugimi narodi neka goljufija, ki ni le običajno varanje, ki je istočasno tudi gospodarska goljufija in to je komunizem.

Ce gledamo delo komunizma, vidimo, da je naša trditve povsem upravičena. Idejno je goljufal in goljufa svoje pristaše, goljufa pa tudi gmotno. Torej je to goljufija največje vrste, kar je je danes na svetu. Najbolj tragično je, da tej goljufiji naseda predvsem mladina, in to mladina iz inteligenčnih krogov, dočim se starejši, ki so bolj neobčutljivi, niti ne zmenijo za to, kakor da ne vidijo nesreče nad mladino.

Komunizem dopoveduje tej mladini, da hoče ustvariti red. Mladina veruje in niti ne pogleda, če je to res. Če bi pogledala, bi videla, da komunizem ustvarja nered.

Komunizem trdi, da prinaša svobodo, mladina mu veruje, ker še ne čuti druge oblasti, kakor šolske, kakor oblasti domače družine, zato ne vidi, da dejansko prinaša komunizem suženjstvo, da zatira osebo svobodo, da uničuje svobodo besede, mišljenja, vesti, združevanja in priznava samo diktaturo nekaterih voditeljev, ki so prišli do moči in oblasti vsled zaslepljenosti zapeljane množice.

Komunizem se predstavlja kot rešitelja narodov, dejansko pa prezira vse, kar je lastno narodu od njegove zgodovine, vse, kar je temelj obstoja narodovega življenja.

Komunizem trdi, da bo dal zemljo tistim, ki jo obdelujejo. Ko ima oblast, to zemljo vzame in tiste, ki so upali, da bodo prišli tako do svoje grude, napravi za hlapce, ki morajo delati bolj kot črna živina, žetev pa opravijo rekvizitorji državnih žitnic.

Komunizem bi po svojem programu moral uveljaviti enakopravnost vseh, pa noben sistem tako neenako in krivično ne postopa, kakor ravno komunistični državni ustroj, ker že po ustavi ustvarja dvoje vrst državljanov, to je pristašev komunistične partije na eni strani, na drugi strani pa »protidržavne« to je protikomunistične državljanke brez vsakih pravic.

Komunizem nosi srce na jeziku, dejansko pa srca nima in v komunistični državi ni usmiljenja. Če se ne izvrši to, kar je odredil komunistični diktator, dobi takoj besedo samokres, giljotina, vešala.

Komunist kaže na kapitalista sedanje človeške družbe in mu očita, da je na račun in škodo drugih napravil sebi premoženje in da živi v preobilju, pri tem pa previdno zakriva, da je sam ravno tak, zakriva svoje voditelje, ki so lastniki milijonskih premoženj, nagrabljenih v času »osvobojenja« ljudstva in zamolči, da tudi dame najvidnejših komunistov potrošijo po 10 tisoč Din mesečno samo za toaleta.

Mladina, posebno srednješolska in visokošolska, bi morala dobiti pravo sliko, kaj je komunizem v besedi, v propagandi, v reklamah, res pravi čifutski reklamah, kaj pa je dejansko, kaj pa je tam, kjer za svoja dela tudi odgovarja. Bolj kot katerikoli drugi predmet v šoli je danes važno, da se obravnava ta predmet, da se mladina pravočasno pouči o tej zmoti, ki ji preti na poti življenja. Večkrat se očita, da Cerkev v tem oziru ne stori svoje dolžnosti, danes pa odkrito povemo, da je šola sploh ne vrši. Nasprotno je res, marsikje vidimo, da šola pri zavajanju v to zmoto pomaga. Če je kje elegantna roka potrebna, je v tem oziru potrebna. V Franciji so to zanemarili, tam so učitelji, ki so na učite-

Proti komunistom in fašistom.

Na banovinski konferenci JRZ v Zagrebu je govoril minister za gozdove in rudnike Jankovič. Izvajal je med drugim:

Mi moramo urediti naše narodne vrste in tedaj bomo lahko pričeli borbo proti levičarskim elementom, proti komunistom, ki hočejo spremeniti socialni in pravni red v naši državi. V tem pogledu je treba, da

Kaj so delale Delavske zbornice?

»Radniški glasnik« je v svoji zadnji številki v zadevi uredbe glede minimalnih plač napisal sledeče: Mi ne zamerimo projektantom te uredbe, oni so napisali, kakor so znali in umeli, ali strahovito zamerimo vsem Delavskim zbornicam, posebno pa njihovem centralnemu tajništvu, ki si niso vzeli truda, da bi napravili kak dober predlog tega zakona. Delavske zbornice so po zakonu bile dolžne to storiti, morale bi imeti zato potrebne strokovnjake. Če sedaj nastane spor, ki bo povzročil, da se uredba sploh ne uveljavi, bo ta krivda padla na Delavske zbornice.

»Delavska politika« pa piše o tem daljši članek, vidno je, da je v zvezi z ljudmi, ki so v Delavski zbornici. V tem članku ima tudi sledeče trditve: Delavska zbornica v Ljubljani je mišljenja, da si stavlja načrt uredbe pretežke naloge in da bi bilo bolj v skladu z našimi socialno političnimi silami, če bi se skušal izvesti prednačrt skromen program (podčrtali mi), ki ga je osvojil kongres Delavskih zbornic. (Pripomba: Zakaj jim ni prav krepek načrt, ki uvede povsem nove pravice delavstva, zakaj samo skromen program, nam res ni znano!) — O delavskih zaupnikih piše takole: Delavski zaupniki bodo delavske težnje pred oblastmi tudi težko zastopali, ker nasprotni strani v tehnikah zastopanja interesov ne bodo dorasli. (Pripomba: Cu-

gremo vsi kakor eden v borbo proti komunistom in vsak Srb in vsak Hrvat in Slovenec mora vedeti, da preti od komunistov nevarnost tako njemu, kakor njegovemu domu in rodbini. Prav tako se moramo boriti proti desničarjem fašistom na desnici, ki nimajo poguma, da bi postavili oblast na zaupanje naroda, nego si jo lastijo proti volji naroda.

dimo se, da more kdo tako poniževati delavske zaupnike!) — Zanimiva je tudi trditve: Minimalne mezde izravnavajo konkurenčne pogoje le v neznatni meri. — Dejansko pa je res, da je ta razlika v mezdah bila eden glavnih vzrokov, ki je tudi v onih tovarnah, ki so bile pripravljene višje plačevati, plače zniževala z izgovorom na slabše plačane v konkurenčni tovarni. — Zelo čudna se nam tudi zdi sledeča trditve Delavske politike: Naš predlog pripušča, da se uveljavlja vpliv delavstva v pravcu izboljšanja delovnih pogojev postopoma. (Podčrtali mi.) Zakaj postopoma? Nazadnje pa napravi še poklon članom raznih odborov s trditvijo: Tudi je treba upoštevati, da prihajajo odborniki pač na seje, da pa se običajno malo poglabijo v stvar.

Iz teh dveh citatov lahko vsakdo sam spozna, kako je delo sedanjih zastopnikov delavstva. Ne le, da niso sami nič storili, kakor očita prvi list, še drugi ne bi smeli za delavstvo nič storiti, pač pa ga še v naprej pustiti, da ga »vodijo« nemoteno ti voditelji še naprej, da pride do pravic postopoma! Sam delavec itak ni sposoben, da bi vodil ta boj. Odborniki pa se malo poglabijo v stvar. Mi delavci smo ob tej debati spoznali, kako zastopajo naše pravice in naš ugled!

Izjava min. za soc. politiko o naših zdravstvenih zavodih in o ženski kaznilnici v Begunjah.

Na drugem mestu poročamo o obisku ministra za socialno politiko Cvetkoviča v Sloveniji. G. minister si je ogledal vse ustanove, ki spadajo pod njegovo področje in je po ogledu dal poročevalcu »Slovenca« naslednjo izjavo:

»Bil sem izredno iznenaden, ko sem našel v Ljubljani bolnišnico, ki ji ni primere v vsej državi. To pa posebno zato, ker je bilo toliko ministrov za socialno politiko in narodno zdravje ravno Slovencev, ki so zavzemali ta položaj cela tri leta.

Se tekom tega leta bom podvel vse, kar je v moji moči, da se na Studencu sezidajo potrebne nove zgradbe in da se v ljubljanski državni bolnišnici zgradi toliko potreben nov paviljon, da bi na ta način pridobili na prostoru za bolnike.

V Ljubljani sem videl edinstven prizor, da bolniki z zelo težkimi boleznimi leže po hodnikih in čakajo, da se izprazni kaka postelja, da bi dobili prostor.

Nadalje je minister Cvetkovič izjavil, da je izredno zadovoljen z ureditvijo in po-

slovanjem tako Topolšičice kakor Golnika. Kar je g. ministru posebno padlo v oči, je vzgleden red in snaga, ki vlada v vseh ustanovah. Minister je nadalje dejal, da bo podvzel vse, da se zajamči sanatorijem v Sloveniji potrebno število pacientov, da bi na ta način ti vzgledni zavodi mogli s čim večjim uspehom nadaljevati svoje veliko poslanstvo pri pobijanju najnevarnejše bolezni — tuberkuloze.

»Sama okolica Golnika«, tako je nadaljeval minister, »je izredna in zadovoljuje vsestransko bolnike, ki v tej krajini okolici ne iščejo samo zdravila za svojo bolezen, marveč uživajo tudi najrazkošnejša naravna čuda.«

Minister Cvetkovič je obenem zastopnik pravosodnega ministra in kot tak si je ogledal tudi žensko kaznilnico v Begunjah, katero oskrbujejo sestre in je našel zavod v najlepšem redu. Radi vzornega reda je obljubil sestram 200.000 Din državne podpore za popravila in razširitev.

Iz boljševiškega raja.

Komunist sam ga opisuje. Iz sovjetske Rusije je pobegnil komunist Finec Anti Vink iz Suojervija, ki sedaj v listu »Karljaleinen« popisuje svoje doživljanje v Rusiji takole: Šel sem v Rusijo kot prepričan komunist. Upal sem, da je tam res vse tako, kakor so nam pripovedovali. Ko sem prišel tja, so me dali takoj v obvezno delavsko četo, kjer sem potem videl, kaj je sužnost in siromaštvo. Delali smo v elektrarni Sivervi. Stanovali smo v vlažni leseni baraki 32 ljudi v eni baraki, dobivali smo skupno hrano, ki je obstajala od kislega zelja ali kislih kumaric in slabega

ljiščih bili zavedeni, prišli ven kot komunisti in danes je dejansko v Franciji šola, državna šola, obenem tudi šola za komunizem. Ena sama generacija je spala in

kruha. V teku dveh let je zaradi te hrane samo vsled želodčnih bolezni pomrlo nad 300 otrok v naši elektrarni, umrla je tudi moja edina hčerka. Na dan smo zaslužili po 7 rubljev, koliko je to, lahko sami izračunate, ako vam povem, da je stalo četrtilogram masla 30 rubljev, torej sem moral delati skoro pet dni, da sem si zaslužil za en četrtilogram masla. Ko mi je umrla še žena, sem proklel to »delavsko zemeljsko kraljestvo«, prebil sem se skozi mnoge nevarnosti in težave, da sem se rešil te »svobode«.

je zamudila. Naj tudi pri nas sedanja generacija spi in zamudi?

Merodajni krogi, obvarujte mladino pred to največjo goljufijo sveta!

Uredba o minimalnih plačah.

Kakor smo že svoječasno poročali, se pripravljiva v ministrstvu socialne politike nova uredba o minimalnih plačah delavstva za celo državo. Načrt te uredbe je že gotov ter bo v kratkem predložen delavskim in gospodarskim organizacijam, da izrečejo o njem svoje mnenje. Nova uredba predvideva predvsem kolektivne pogodbe. Obvezna kolektivna pogodba je obvezna za vsa industrijska, obrtna, trgovska, prometna (pomorsko in rečno brodarstvo), rudarska, gozdna, poljedelska, bančna, zavarovalna in slična podjetja, brez ozira na to, ali so njihovi lastniki zasebniki ali javne ustanove, ali poslujejo stalno ali začasno, ali gre za glavna ali samo za podružnična podjetja, če so v poslednjem koledarskem tromesečju zaposljevala najmanj 10 delavcev, vstevši tudi vajence. Vsa ta podjetja morajo najkasneje po 6 mesecih, ko stopi uredba v veljavo, urediti odnose s delavstvom na podlagi kolektivne pogodbe. Te pogodbe se lahko sklepajo za vsako podjetje samostojno, ali pa na skupno za vsako stroko (n. pr. skupna kolektivna pogodba za vso tekstilno industrijo). Pod kolektivno pogodbo se razumeva pismena pogodba, sklenjena med poslodavcem na eni ter v obratu zaposlenim pomožnim osebjem na drugi strani ter tudi pismena pogodba, sklenjena med predstavnikom prostovoljnih strokovnih organizacij poslodajalcev na eni ter predstavnikom prostovoljnih delavskih (nameščenskih) strokovnih organizacij na drugi strani. Ako obstoja v dotični stroki več kolektivnih pogodb, potem obvelja pogodba, ki je za delavce in nameščence najbolj ugodna. To je na primer v slučaju, da sklene kako tekstilno podjetje kolektivno pogodbo za svoj obrat, organizacija tekstilnih tovarn pa sklene z zvezo tekstilnih delavcev posebne pogodbe, potem velja za vpoštev prihajajoča podjetja ena pogodba, ki nudi delavstvu več ugodnosti. Pogodbe podjetja s posameznimi delavci ali nameščenci niso veljavne, če nasprotujejo določbam uredbe. Kolektivne pogodbe se morajo delati v treh izvodih. Eden gre na banksko upravo, drugi ostane poslodajalcu, tretji pa delavcu. Veljavnost kolektivne pogodbe traja najmanj 6 mesecev. — Zelo važne so dalje določbe o minimalnih plačah. Glavne točke tega poglavja so: Minimalne mezde določa ban sporazumno z odborom za določanje mezd za področje dotične banovine. Ta odbor lahko predlaga različne mezde za posamezna področja in kraje ter posamezne gospodarske panoge. Odbor sestavljajo predsednik, ki mora biti podban, šefi oddelkov za socialno politiko, za trgovino, obrt in industrijo, za kmetijstvo, za rudarstvo, inspektor dela ter predstavniki poslodajalcev in delavcev, ki jih imenuje ban na predlog zbornice ali delavskih strokovnih organizacij. Ti odbori sestavijo v teku enega meseca konkretne predloge. Funkcije v odborih so častne in brezplačne, samo članom izven sedeža banovine se plačajo dnevnice in vožnja. Pri določanju minimalnih mezd se morajo upoštevati življenjske razmere dotičnega kraja. Na predlog glavnega odbora se lahko ustanove tudi krajvni odbori, ki določajo za dotični kraj višino mezd. Vsakih šest mesecev morajo odbori vprašanje višine minimalne mezd na novo proučiti in o tem banu poročati. — Osnujejo se tudi odbori za razsojanje sporov, na katere se obe prizadeti stranki — poslodavci in delavci obračajo v slučaju, če ne pride do medsebojnega sporazuma za kolektivno pogodbo. Ti odbori so pri upravnih oblastih prve stopnje odnosno pri bankski upravi ter pri ministrstvu za socialno politiko. Sestavljajo jih po trije člani spornih strank ter pri ministrstvu načelnik socialnega skrbstva, pri banovini referent inspekcije dela, v okraju pa okrajni načelnik. Sporne stranke imenujejo svoje zastopnike same. Dokler odbor ni zaključil svojega dela, se obrat v podjetju, ki je v sporu z delavci, ne sme ustaviti. Pri bankski upravi se uredi še posebno razsodišče, pred katerega pride spor, katerega razsodiščni odbor ni mogel rešiti. Pred to razsodišče pa pridejo poleg tega vsi spori v

državnih, banovinskih in občinskih podjetjih, v rudnikih, elektrarnah, plinarnah, vodovodih ter podjetjih, ki so važna za prehrano (mlini, pekarnice, klavnice) in podjetjih, ki imajo značaj zdravstvenih ustanov. V teh podjetjih je prepovedana vsaka kolektivna obustavitev dela (štrajk). Tudi v ostalih podjetjih je prepovedan štrajk, kadar se obravnava spor v razsojdišču, prav tako pa je prepovedan vsak izpor delavstva.

Uredba predvideva tudi stroge kazni proti kršitvi določb, ki znašajo za podjetje od 1000 do 5000 Din, za nameščence pa od 100 do 500 Din ter se morejo v slučaju nezadržljivosti spremeniti tudi v zaporno kazen, računajoč 50 Din globe za 1 dan zapore.

Nova uredba je ogromne socialne važnosti ter je zaradi tega razumljivo izredno zanimanje, ki vlada za njo zlasti v delavskih vrstah. Neugoden vtis dela zlasti onemogočevanje štrajkov, ki faktično sicer niso prepovedani, vendar se z določbami o arbitražnem postopku skoro onemogoča-

jo. V današnjih razmerah je štrajk skoro edino efektivno orožje v rokah delavstva, zlasti za gotove industrijske panoge. Gotovo je zakonodajalec, ki je sestavljaj uredbo, imel pred očmi idealen cilj, da bi se preprečile prevelike zaostritve v razmerju med delodajalci in delavskimi sloji, ki jih štrajki neizbežno prinašajo, vendar bi bilo to izvedljivo brez škode za delavstvo le takrat, če bi v resnici vladale pri nas idealne razmere. Tako pa uredba ne daje dovolj garancije, je delodajalci ne bodo skušali izrabljati v svoj prid. Seveda je na drugi strani ta prednost, da se brezvestnim socialističnim organizacijam onemogoči, da bi poganjale delavstvo v lakomiselne štrajke zgolj zaradi tega, da bi jih s tem zavlekle v svoje vrste. Zlasti v Mariboru imamo v zadnjih letih precej takih žalostnih primerov, zaradi katerih delavstvo še danes trpi. O podrobnostih uredbe se bomo še pečali ter bomo posamezne točke še točneje analizirali, da se bodo naši čitatelji z njo pravočasno seznanili in bodo delavski sloji tudi lahko zavzeli napram njej pravilno stališče.

Politične vesti.

Minister Cvetkovič v Sloveniji. Minister za socialno politiko Dragiša Cvetkovič se nahaja na inspekcijskem potovanju po Sloveniji. Ogledal si je zdravilišče v Topolšici ter bil navzoč pri otvoritvi novega sanatorija za pljučnolobne otroke. Iz Topolšice se je odpeljal v Ljubljano. Minister si je ogledal poleg bolnišnice tudi delavske socialne ustanove.

Načrti za odpravo denarne krize. Preteklo nedeljo se je vršil v Velikih Laščah krasen shod JRZ, na katerem so govorili minister dr. Krek, bivši poslanec Škulj in ljubljanski župan dr. Adlešič. Veliko pozornost je vzbudil dr. Krek s svojim govorom, v katerem je obljubil skoro rešitev denarne krize. G. minister je dejal: Vprašanje razdolitve kmeta bo treba postaviti na novo podlago. Ze sedaj vam morem povedati, da bomo že letos poskrbeli za ogromna sredstva in da bodo še letos mogle posojilnice in hranilnice pričeti poslovati.

Organizacija JRZ. Zadnji teden so se vršile tri nove banovinske konference JRZ in sicer v Sarajevu, v Zagrebu in v Splitu. Na vseh so se izvolili predsedniki banovinskih odborov in delegati za strankni glavni odbor v Beogradu. Za predsednika banovinskega odbora v Zagrebu je izvoljen finančni minister Letica, v Sarajevu pa minister dr. Spaho.

Grški državnik umirajo. V Atenah je umrl vodja ljudske stranke Panais Caldaris. Zadel ga je kap. Caldaris je igral v Grčiji veliko vlogo ter je bil večkrat predsednik vlade. Njegova nenadna smrt je napravila po celi državi velik vtis. Caldaris je že četrti grški državnik, ki je v zadnjih treh mesecih umrl. Najprej je pobrala smrt generala Kondilisa, potem je umrl uporni Venizelos, za njim monarhist Demerdzis in sedaj še Caldaris.

Spremembe v Avstriji pod vplivom Anglije. Izvagoniranje Starhemberga in njegovih prijateljev iz avstrijske vlade je izzvalo v svetu veliko pozornost. Splošno se misli, da so se te spremembe izvršile na pritisk Anglije, ki bi rada iztrgala Avstrijo iz italijanskega objema.

Na Poljskem imajo vlado generalov. Na Poljskem so se izvršile važne izpremembe. Najprej se je vrhovni inspektor vojske podredil naravnost predsedniku države, dotim je imel dosedaj čin ministra ter je bil podrejen ministrskemu predsedniku. S

tem je postal inspektor vojske odločujoč činitelj tudi v političnih vprašanjih in njegovemu vplivu se pripisuje tudi nova izprememba v vladi. Poljska je dobila vlado samih generalov.

Rusija drži z Italijo. Neverjetne skoke dela ruska politika. Ko so se začele uvajati sankcije proti Italiji, je bila Rusija prva, ki jih je sprejela in zahtevala, da se mora nastopiti proti Italiji kar z orožjem. Sedaj pa je svojo barvo zopet izpremenila ter se je pridružila Italiji ter zagovarja njeno stališče. Iz vse sovjetske politike je razvidno, da jo vodi samo želja, da bi nastale na svetu še večje zmede.

Italija ščuva Arabce. Krvavi nemiri v Palestini se nadaljujejo. Ozračje je že tako napeto, da je morala Anglija znatno pomnožiti svoje vojaške garnizije, da bi lahko zatrla upor večjega obsega. Angleški listi sedaj pišejo, da ima pri teh nemirih svoje prste Italija. Naščuvala je Arabce na žide ter s tem spravila v nevarnost angleško posest, ki je za varnost Sueškega prekopa velikega pomena.

Irska odpravlja senat. Že pred 18 meseci je irski parlament izglasoval načrt zakona, s katerim se odpravlja senat. Sedaj je to vprašanje prišlo v zadnji stadij in zgornja zbornica bo v najkrajšem času razpuščena. Irski senat je »sam sebi vrat zavil« z opozicijo proti predsedniku države De Valeri.

Italijanska uprava v Abesiniji se uvaja s polno paro. Uveden je v državi tudi že italijanski denar ter so dosedaj abesinski tolarji močno razvrednoteni. V Addis Abebi so otvorili Italijani že prvo italijansko šolo. Abesinijo nameravajo razdeliti na tri gubernije. Sedež prve bo v Harrarju, druge v Gondarju, tretja gubernija pa bo obsegala zapadne province. Glavno mesto ostane Addis Abeba. Obenem dela Italija ogromne načrte za gospodarsko izkoriščanje Abesinije. Zaenkrat je določen fond 100 milijonov lir kot začetek za gospodarsko izkoriščanje osvojenih pokrajin. V Italiji se tudi že dela velikopotezna propaganda med prebivalstvom za preselejevanje v Abesinijo ter se neprestano javljajo mladi inženjerji, zdravniki, delavci in kmetje, ki so pripravljeni iti v Afriko.

Vojaški prevrat v Boliviji. V južnoameriški republiki Boliviji so imeli zopet revolucijo. Vojaštvo je izvršilo prevrat ter prevzelo državno oblast v svoje roke.

omenjene na čisto rujavne železne vile v višini trebuha. O zagonetni najdbi vrši oblast poizvedbe.

Mariborski odvetnik ponesrečil v Avstriji. Mariborski odvetnik dr. Zdenko Senkovič se je peljal na motornem kolesu s prikolico v Gradec. Na strmini pri Vilodonu je zadel v tovorni avto, si zlomil nogo ter ranil glavo in roke. Njegova sestra, ki je sedela v prikolic, je dobila poškodb na glavi in rokah. Ponesrečena so prepeljali v graško bolnico.

Obsojeni požigalec. Veliko pozornost je vzbudil svojčas po Halozah požar svoječasne Blasove domačije pri Sv. Barbari v Halozah. Dne 16. maja se je vršila v Mariboru sodna obravnava, pri kateri so dali odgovor radi omenjenega požara kot požigalec trije obdolženci. Glavni obdolženec je bil 37letni Ziga Primožič, mož Zlate Primožič, lastnice svoječasne lepe Blasove domačije, kjer je bila krčma in trgovina. Drugi krivec je bil 28letni ključavničarski pomočnik Jakob Majcenovič iz Gruškoveca in Zlata Primožič, žena prvega obdolženca. Na domačiji je bilo 400 tisoč Din dolgov, zavarovalnina se je glasila na 494.000 Din. Radi dolgov je zažgal domačijo Ziga Primožič in pomagal mu je proti obljubljeni nagradi Majcenovič. Zločin je prišel na dan, ker je Primožič sam okrog govoril, da je pri njem vse zgorelo radi dolgov. Ziga Primožič je bil obsojen na 5 let robije; Jakob Majcenovič na 1 leto strogega zapore; Zlata Primožič radi prikrivanja na 5 mesecev strogega zapore.

Masčevanje tihotapca. V Zgornji Velki pri Mariji Snežni ob severni meji je pretepel tihotavec do nezavesti posestniško hčerko Antonijo Pak zato, ker ga je bila svojčas naznanila.

Pri gradnji nove telefonske zveze: Ptuj — Podlehnik ter Ptuj — Sv. Vid pri Ptuj — Sv. Andraž v Halozah — Sv. Barbara v Halozah so zaposleni sami domači brezposelni delavci. Otvoritev telefonske zveze pri omenjenih poštah bo že meseca junija.

Trije ponesrečenci prepeljani v bolnico v Ptuj. 39letni posestnik Boštjan Teskač iz Gruškoveca je padel v gozdu pri spravljaju drv tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. 21letni Ludvik Lovrenčič, sin posestnice v Vitomercih, in 45letni Alojz Majerič, posestnik v Gaberniku, sta padla z dvokolesa. Lovrenčič si je zlomil desno nogo, Majerič pa levo.

Čuden udar strele. Med nevihto je udarila strela v hišo posestnice Ivane Kralj v Rošpohu pri Mariboru. Strela ni ničesar užgala, pač pa je razdjala po hiši pohištvo in hudo omamila mater in sina, katera so na pomoč prihiteli spravili k življenju z umetnim dihanjem.

Roparski napad. Z orožjem v roki sta napadla ciganska brata Geza in Albert Kovač posestnika Karla Zeksa iz Pečarovec v Prekmurju. Odvzela sta mu 250 Din in še čevlje je moral sezuti in jih oddati tolovajama. Cigana sta že v mariborskih zaporih.

Nesreča treh delavcev pri gradnji ceste. V bližini Medna pri Ljubljani je zasilen grad nad novo gorenjsko cesto, katero gradi tvrdka Dedek. Ta most je bil 19. t. m. tako obremenjen s polnimi vagončki gramoza, da se je zrušil in je padlo vse v globino in pokopalo pod seboj tri delavce. Najhujše poškodbe je dobil 25letni delavec Lovrenc Slemc iz Dvorje vasi pri Cerkljah. Hudo ponesrečen je 34letni delavec Janez Špenko, ki je povrh še družinski oče. Stanje prvega in drugega poškodovanca je resno. Lažje poškodbe je dobil 32letni samski delavec Jernej Škerl iz Kleč.

Smrtna nesreča sadjarskega referenta. V Gradaščici v Ljubljani so našli 17. maja zjutraj truplo inženjerja Jožeta Skubicca, sadjarskega referenta pri banski upravi v Ljubljani. Inženjer je v noči na nepojasnen način zašel v vodo in po nesreči utonil.

12 m dolgo bruno je padlo v Mozlju na Kočevskem na hrbet 34letnemu delavcu Francu Zimi iz bližnje vasi in mu je zlomilo hrbtenico. V smrtno-nevarnem stanju so ga prepeljali v bolnico.

Nevaren vlomilec, ki je strašil po Pobrežju in po Mariboru, aretiran od zagrebške policije. Zagrebški policiji je uspelo, da je prišla že dalje časa zasledovanega Alojzija Babiča. Imenovani je pred enim mesecem ušel iz zapore in se je klatil v zadnjem času po gozdovih med Pobrežjem in Tezmem. Od časa do časa se je v noči pojavljal v Mariboru, kjer je vlamljal ter kradel. Po lastnem priznavanju je on organiziral vlom v trgovsko hišo Pregrad na Aleksandrovi cesti, odkoder je zginilo raznega blaga za več tisoč dinarjev. Odnesele je nadalje iz čevljarke delavnice Kerber na Pobrežju celo zalogo čevljev in usnja. Tretjič je vlomil v tekstilno tvornico Stein na Pobrežju. Tekom preiskave bodo Babiču že še izprašali vest in bo še marsikateri vlom pojasnen.

Požari. V Cigoncah pri Slov. Bistrici je upepelil ogenj gospodarsko poslopje malega posestnika Antona Dreo, ki ima 18 tisoč Din škode. — V Moravcih pri Mali Nedelji je zgorela domačija posestnika Jožefa Postraka in je škoda za 20.000 D. — Zgorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Rebernak v Lobnici nad Rušami. Škoda znaša 25 tisoč Din. — Med nevihto s točo je udarila strela v Prelogu pri Velenju v gospodarsko poslopje Ivana Bizjak, ki je pogorelo do tal. Škoda je cenjena na 40.000 Din, zavarovalnina je komaj polovična. — V Račah pri Pragerskem je uničil ogenj imetje dveh posestnikov. Požar je izbruhnil v hiši Jurija Lašiča. Radi vetra je preskočil plamen na gospodarsko poslopje Antona Simončiča. Gasilci so oteli samo hišo Simončiču. Oba pogorela sta hudo oškodovana in je škoda le delno krita z zavarovalnino. — Dne 18. maja je zgorel v Košah pri Kamniku hlev posestnika Franca Prusa. Zgorela je vsa krma, orodje in en vol. Škoda znaša 40.000 Din, zavarovalnina pa 25.000 Din. Ogenj je bil podtaknjen na štirih krajih.

Ciganski medved ustreljen. Na Plitvičkem vrhu pri Gornji Radgoni so taborili na prostem cigani z medvedom in par opicami. Medved se je iz dolgega časa zgubil v gozd, kjer ga je srečal lovski paznik in ga je v prepričanju, da gre za nevarno zver, ustrelil.

Žalosten zaključek tihotapstva. Ob italijanski meji cvete tihotapstvo s konji. 19letni Franc Perušek, posestnikov sin iz Podcerkve pri Ložu na Notrajskem, in njegov tovariš Andrejačev z Gorenjega Jezera sta odšla s tremi konji proti Pivki. Konji so bili vnovčeni z dobičkom, a nekaj proč od meje ju je ustavil italijanski finančar. Tihotapca sta se spustila v beg, stražnik je streljal. Andrejačev je dobil strel v glavo in je obležal na mestu mrtev, Perušek je bil ustreljen v trebuh in so ga prepeljali v bolnišnico v Ljubljano, kjer je umrl.

Smrtna nesreča biciklista. Pred postajo Stična na Dolenjskem in sicer na prelazu ceste se je zgodila smrtna železniška nesreča, koje žrtev je postal kolesar. Pred prehodom preko tira sta se pogovarjala dva kolesarja in sta preslišala zvijg lokomotive. Povrh pa je bil tamkaj zložen kup lesa, ki zavira pogled na železnico. Dočim se je enemu kolesarju še posrečilo ustaviti kolo pravočasno, je drugemu menda odpovedala zavora. Nesrečni kolesar se je zaletel v lokomotivo, ki ga je vrgla pod vlak in vozila čezenj. S tako silo je priletel ob stopnišče, da je popolnoma skrivil železo, ki je debelo okoli 15 mm. Strojevodja je takoj ustavil vlak, toda bilo je že prepozno. Kolesarja so potegnili izpod vlaka vseh okrvavljenega in razmesarjenega. Kakor so ugotovili domačini, je ponesrečenec baje kleparski mojster Miklavčič iz Mleščevan, kjer si je pred nedavnim časom ustanovil družino ter zgradil hišo. Vse potnike je nesreča globoko pretresla. Vsak je z desetminutno zamudo odpeljal naprej proti Ljubljani.



Veliki štrajk v Varaždinu in socialistični tisk. Nikdar se nisem tako čutil svoji zaslepljenosti in zaslepljenosti svojih tovarišev, kakor ko smo brali na eni strani mariborskega socialističnega tiska »borbeno« poročilo o štrajku v Varaždinu, potem pa sem zagledal na zadnji strani istega lista četrtrstranski inserat iste fabrike, kjer se delavstvo bori za svoje pravice. Tako postopanje bodo sicer opravičevali, da je trgovsko, da je tak običaj, mi pa vemo, da je to nedoslednost, breznačelnost in da je »ljub borbi« prijetno prejemati inserate od teh prokletih kapitalistov.

Komunisti se mu smilijo. Ker se je kat. Cerkev postavila v odločno borbo proti komunizmu, to našemu marksističnemu tisku ni prav in se mu komunisti silno smilijo. Kaj je neki vzrok tega sočustvovanja?

Nočejo povedati resnice. Vlada je izdala načrt za uredbo glede minimalnih delavskih plač. Delavstvo ni moglo se točno prebrati besedila tega načrta, že se v govtovih listih vzdiga velik hrup proti tej uredbi. Verjamemo, da jim je neljubo, da je sedanja vlada vzela to delo v roke in še bolj jim je neljubo, da se bodo morale strokovne organizacije in zbornice enkrat zaključno izjaviti o tem in da ne bo mogoče dalje slepomišliti s samim zabavljanjem. Največja prevara v teh poročilih pa je, da bi se določila mezza za vso državo enako, nasprotno predvideva predlog, da se določijo mezza po banovinah in da te mezza določa poseben odbor. Kadar je bil kak mezdni spor, so ravno ti ljudje, ki

Domache vesti.

60letnico je obhajal pri Sv. Jurju v Slov. goricah tamošnji priljubljeni, delavni in zaslužni g. župnik Ivan Bosina.

80letnico bo slavil 28. maja Nikola Tesla, doma pri Gospiču v Liki. Jubilant živi in deluje v Ameriki in je s svojimi številnimi izumi povzročil preobrat v moderni elektrotehniko in uživa svetovni sloves.

P. Hilarij Perpar umrl. V celjskem kapucinskem samostanu je umrl v starosti 71 let p. Hilarij Perpar. Doma je bil iz Dobrniča na Dolenjskem. V Celju je bil iskan spovednik in je tudi opravljal službo kurata v bolnici.

Smrt starega zdravnika. V Brežicah je umrl v starosti 84 let g. dr. M. Schmiermaul, bivši zdravnik in doma iz slovensko narodne hiše v Jarenini. Bil je prvi primarij bolnice v Brežicah, 30 let je vršil v Rajhenburgu službo zasebnega zdravnika. Zadnja leta je prebil menjaje pri svojcih, znanih in prijateljih.

Po 21 letih se je vrnil 19. maja iz ruskega ujetništva iz Omska z ženo in deset-

letno hčerko Karl Selan iz Zgornje Šiške pri Ljubljani.

Dr. Ante Pavelič zopet prost. Zagrebški advokat dr. Ante Pavelič, ki je pred leti pobegnil v inozemstvo in vodi tamkaj rovarjenja proti naši državi, je bil na željo francoske vlade aretiran v Turinu na Italijanskem radi sokrivde na marsejskem atentatu. Dr. Ante Pavelič je bil od francoskega sodišča v odsotnosti obsojen na smrt kot povzročitelj atenta na kralja Aleksandra. Italijanska oblast v Turinu je Paveliča sedaj izpustila iz preiskovalnega prostora, ker je po italijanskem zakonu podaljšanje preiskovalnega zapore nedopustno.

Obešenega so našli pred lastno hišo na jablani posestnika Ivana Elšnika v Vrtačah nad Zgornjo Sv. Kungoto blizu severne meje.

Vile v okostnjaku. Pri prekopavanju groba meseca julija 1914 umrle 82letne zasebnice Marije Rauschl v Studencih pri Mariboru je našel grobar v okostnjaku

danes proti temu vpijejo, stalno iskali pomoči, da naj jih reši oblast, ker so s svojo nepremišljenostjo borbo zavozili. Ako sedaj oblast že takoj ob začetku hoče imeti vpogled in hoče sodelovati na tem, da se to vprašanje pravično reši v dobro delavstva, vidijo jih »voditelji«, da bodo postali odveč in da jih delavstvo ne bo več tako mastno plačevalo, ker ne bodo mogli maskirati, da so še potrebni.

To ni komunizem! (Dopis iz Dola pri Ljubljani.) Sodobna družba že poleg svojih vsakdanjih grehov mnogo tudi greši na tem, da vsako delavsko gibanje, ki je mnogokrat samo eksistenčnega ali strokovnega značaja, ožigosa kot državi nevarno in komunistično. Torej delavec, ki se bori samo za vsakdanji kruh in ki protestira upravičeno proti brezvestnemu izžemanju kapitalizma, še ni komunist, ampak je to klic delavca-trpina po pravici in enakopravnosti, ki vsakemu človeku, ki je vendar odsev božjega obličja, tudi po božjem in naravnem zakonu pripada. Prav te dni smo praznovali petletnico papeževe okrožnice Quadragesimo anno, katero je izdal tedanji sveti oče ob priliki 40letnice znamenite Leonove okrožnice Rerum novarum, ki je kakor nekako dopolnilo slednji z ozirom na razvoj socialnega življenja, ki se je v razdobju zadnjih 40 let precej spremenilo. V omenjenih okrožnicah, katere sta izdala najvišja suverena Cerkev, je kar moč najlepše rešeno vsako socialno vprašanje, toda vprašajmo se, koliko podjetnikov in delodajalcev je, ki so sicer katoličani in morda celo »dobri«, to okrožnico praktično izvajajo. Torej družba, ki praviš, da si krščanska, vprašam Te, kdaj boš to krščanstvo začela tudi praktično izvajati, kdaj boš dejansko tveljavila klic sv. očetov?

Železničarska poročila



Železničarska bolnica v Zagrebu. Prometni minister dr. Mehmed Spaho je dovolil po sklepu glavne skupščine bolniškega fonda za državno prometno osebje iz rezervnega fonda kredit 3 milijonov dinarjev za pripravljala dela za zgradbo bolnišnice državnega prometnega osebja v Zagrebu s kapaciteto 200 postelj. Bolnišnica bo stala okoli 16 milijonov dinarjev in bo služila zdravljenju članov bolniškega fonda in njihovih družin s področja zagrebške in ljubljanske pokrajinske uprave bolniškega fonda, ker so državne in samoupravne bolnišnice v Zagrebu in Ljubljani prenapolnjene in niso kos dotoku bolnikov, zaradi česar mora državno prometno osebje, če zbolijo in se mora zdraviti v bolnišnici često tekati od bolnišnice do bolnišnice in prositi za mesto.



Stavka v Rušah še traja. Stavka v Rušah se ne gane z mrtve točke. Pravza-

prav je to na polovico stavka, na polovico pa izprtje. V stavko je stopil namreč samo manjši del delavcev, potem pa je vodstvo tovarne izprlo še ostale in tako sedaj stoji ves obrat. Nekajkrat so se že vršila med poslovdjo tovarne in med delavskimi zaupniki pogajanja, ki pa dosejajo še niso privedla do nobenega uspeha. Zadnje pogajanje je bilo pretekli tork. Poleg poslovdje in delavskih zaupnikov so bili prisotni še sreski načelnik g. dr. Šiška, delegat Delavske zbornice in ruški župan. Na sestanku je padel predlog, naj bi tovarna sprejela vse delavstvo nazaj na delo za dobo enega meseca pod dosedanjimi pogoji, potem pa bi se med tem časom našla nova osnova. Poslovdja tovarne pa je vse predloge odbil z izgovorom, da ima vezane roke in da nima pooblastila za take dalekosežne koncesije. Izjavil je, da bi sprejel delavstvo na delo za samo eden teden po dosedanjih delovnih pogojih, drugi teden bi delali za polovico dosedanje premije, tretji teden pa že brez premije. Med tem časom da bi se delavci uverili, da so stroji tako popravljivi, da bodo dosegli lahko delavci na njih take meзде, kakor jih imajo delavci mariborskih tovarn. Delavci, ki preveč dobro poznajo, kakšni so ti stroji, pa vedo, da bo nemogoče pri odpravljeni premiji zaslužiti samo polovico meзде, ki jo dobijo mestni tekstilni delavci in so zaradi tega take pogoje odklonili. Končno je izjavil poslovdja, da bo brzojavno pozval lastnika tovarne g. Fridolina Vlaha iz Cehoslovaške in naj potem on ukrene, kakor mu drago. Kakor izgleda položaj sedaj, bodo ruški tkalci še dolgo ostali v stavki. Morala bi na vsak način poseči vmes Inšpekcija dela ter napraviti red, kar bi bilo lažje, ker podjetje še nima načelnega dovoljenja za obratovanje od ministrstva in sploh ne bi smelo obratovati, dokler ga ne dobi. Edino iz socialnih razlogov se je dovolila otvoritev obrata. Vendar če lastnik podjetja to naklonjenost naših oblastev izrablja ter izmoghava delavstvo in postopa z njim tako, kakor je pokazal sedaj, potem se ga lahko tudi irše prime. Na vsak način morajo najti ruški tkalci primerno zaščito, da bodo zaslužili vsaj toliko, da bo za borno življenje.

Tovarna Tivar še počiva. Štrajk v tovarni Tivar v Varaždinu še traja naprej. Delavstvo in nameščenci tovarne odločno vztrajajo pri svojih zahtevah. Lastniki tovarne so postali zaradi tega odločnega stališča že mehkejši. Pri zadnjih pogajanjih so začeli že obljubljeni, da bodo upoštevali zahteve delavstva in jim bodo skušali ugoditi, kjer bo le mogoče. Enoten in odločen nastop bo tako pripomogel delavstvu do izboljšanja razmer, ki so bile zaradi pohlepnosti tujih židovskih kapitalistov že neznosne.

Jesenice, Javornik. Zadnji čas so bile podpisane od zastopnikov podjetja in zastopnikov delavskih organizacij zopet tri točke kot dodatke h kolektivni pogodbi. Z racionalizacijo naprav se pokažejo vedno nove potrebe, nov način dela, nove zahteve, novi akordi. Vse to rodi zopet dolgotrajne razprave, nove dodatke h kolektivni pogodbi, rodi pa tudi nove spore. Sedanje razprave se v glavnem vse tičejo delavstva javorniške tovarne. V valjarni na Javorniku, kjer so do sedaj neko vrsto železa valjali na prostorih naciin, sedaj pa s pomočjo vzvodov, je prišlo do resnega spora glede novega akorda. Zelimo, da bi spor ne imel večjih posledic in da bi prišlo čimprej do sporazuma.



Uspehi zagorske deputacije v Belgradu. Prebivalstvo zagorske doline je nestrno pričakovalo povratka deputacije iz Belgrada, kjer je ponovno intervenirala za večja naročila od strani državnih železnic. V tork je deputacija odšla, vrnila pa se je v soboto. V pondeljek popoldne se je zbralo mnogo rudarjev in ostalega občinstva, da čujejo poročila o uspehu deputacije v Belgradu. Župan Prosenec je apeliral na vse, naj se shod vrši dostojno in naj odpadejo neumestni medklici. Kaplan Vodusek je poročal, da je deputacija pritiskala na mnoge kljuke. Uspejo ji je dokazati zapostavljanje slovenskih rudnikov. V teku tega tedna se po položaj razčistil in mnogo upanja je, da ne bo redukcije. Delegat II. skupine g. Krautberger je podrobneje opisoval, kako je deputacija hodila po Belgradu, da je mogla zainteresirati in prepričati odločujoče činitele. Tajnik Zveze rudarjev g. Arh je opisal potek štirikratne intervencije v Belgradu in je izrekel željo, da se ustanovi iz vrst vseh strokovnih organizacij poseben odbor, ki bo reševal pereča življenjska vprašanja rudarjev in vsega slovenskega gospodarstva. Izrazil je prepričanje, da bosta oba slovenska ministra dosegla ugodno rešitev v premogovnem vprašanju. — Ker je banska uprava nakazala 5000 Din za siromašne družine rudarjev, je medstrokovni odbor razdelil svoto takole: družinskih očetov je 389, od teh jih je 275, ki so v petih plačilnih periodah zaslužili pod 2500 Din. Ti so upravičeni do podpore in ker imajo skupno 758 otrok, prejmejo za vsakega otroka po 6.50 Din, kar iznese skupno 4927 Din. Ostanek 73 Din pa ostane za eventualne reklamacije. Te dni je občina delila brezposelnim in siromašnim rudarskim rodbinam koruzno moko in žrób. Obljubljeni je tudi krušna moka, ki jo bodo poleg brezposelnih rudarjev prejeli tudi siromašni občani.

Vestnik Zveze združenih delavcev.

Domžale. Vabimo vse delavstvo iz Domžal in okolice na ustanovni občni zbor podružnice Zveze združenih delavcev, ki se bo vršil v nedeljo dne 24. maja 1936 ob 10. uri v prostorih Društvenega doma v Grobljah. Bog živi!

Občni zbor centrale Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije bo v nedeljo dne 24. maja, ob 9. uri dopoldne v društvenem prostoru v Ljubljani, Tyrševa cesta 19 I. Vsaka podružnica naj pošlje po pravilih določeno število delegatov. Vabljeni so tudi zaupniki. Bog živi!

Jetika in delavske plače.

Vse priznanje zasluži požrtvovalno delo peščice idealnih ljudi, ki se pri nas krepko in vztrajno bore zoper našo najhujšo socialno bolezen — jetiko. Vidimo, da ta borba ni zaman in da se smisel za protituberkulozno borbo vedno bolj širi. Vse priznanje zlasti zasluži Protituberkulozna zveza, ki z ustno in tiskano besedo ter z resnim delom in sodobnimi sredstvi rešuje ta naš najvažnejši socialni problem. Vendar pa to idealno delo nima tistih uspehov, kot bi jih z ozirom na vloženi trud moralo imeti. To pa zato, ker velja za našo protituberkulozno borbo slika hiše, ki jo na eni strani popravlja nekaj vidnih zidarjev, zadaj pa jo ruši množica brezvestnih elementov.

Tudi delo naših zdravstvenih prosvetarjev spodbodujejo in uničujejo taki brez-

IZ UPRAVE:

Zopet smo poslali nekaterim naš list »Delavska fronta« na ogled v pričakovanju, da si ga bodo naročili. Vsak trezen in zaveden delavec ve, da mu je poleg duševne hrane, ki jo dobiva po milosti sv. vere, in poleg vsakodnevnih telesnih hrane, potrebna tudi duševna hrana, ki jo daje dobro katoliško časopisje. — »Delavska fronta« si je nadela nalogo, boriti se proti komunizmu in marksizmu, ki ubija delavstvu vsako vero in krščansko moralno, zato je dolžnost vsakega delavca, ki le količaj krščansko čuti, da je naročen na krščansko delavsko časopisje. V zavednosti in skupnosti je naša moč, zato vsi v krog naročnikov in čitateljev naše »Delavske fronte«!

vestni elementi. In eden najhujših in najbolj strašnih uničevalcev narodnega zdravja so — nizke delavske plače. Tukaj je vzrok vse naše bede, naših propadajočih mož in žena in umirajočih otrok. Kochov baci bi pri nas ne imel pravice do bivanja, ako bi imeli dobro urejeno mezdno vprašanje.

Mezdna politika je neprecenljivo važno orožje v rokah protituberkuloznih prizadevanj. Nizke mezde imajo za posledico slabo prehrano in utesnitev življenja v temna in nezadostna stanovanja. Tu pa je gnezdo tuberkuloze. Kdor čita statistiko delavskih plač pri nas, ta ve, da s polnimi jadrni jadramo v to gnezdo. Deset-, petnajst- pa tudi dvajsetdinarske plače na dan morejo uničiti naš narod in ni zato potrebno nobenih zunanjih sovražnikov.

Uspeh protituberkulozne borbe in zaščita delavskih plač sta v najtesnejši zvezi. Če ne bo drugega, tudi prvega ne bomo dosegli. Zato je prav, da prav na ta protituberkulozni teden vsem merodajnim faktorjem glasno povemo: Dajte nam zakon o minimalnih mezdah, ako hočete, da ostane naše delovno ljudstvo zdravo in močno ter sposobno, da gospodarsko in kulturno dvigne našo državo in jo brani proti njenim notranjim in zunanjim sovražnikom.

Če se to zgodi, potem bo imela naša protituberkulozna borba vse drugačne uspehe, kajti potem bo res mogoče uspešno dokončati našo stavbo narodnega zdravja, ker bodo odpadli oni elementi, ki danes to stavbo spodbodujejo.

Socialno zavarovanje v svetu.

Edino obvezno zavarovanje je pokazalo dosežek v svetu lepe uspehe. Države, kjer se je še pred nekaj leti zagovarjalo prostovoljno zavarovanje (Amerika), so prišle danes do nasprotnega mišljenja in začnjenj uvajati obvezno zavarovanje. Socialno zavarovanje dela danes v treh smereh: daje odškodnine, zdravi posledice bolezni in nesreč, onemoglih, starim delavcem in nameščencem daje možnost, da sploh žive.

Danes je na vsem svetu okrog 400 zakonov o obveznem zavarovanju delavcev in nameščencev, v številni zakone o obvezni državni pokojnini starih in onemoglih ljudi, ki ne plačujejo nobenih prispevkov. V obveznem zavarovanju za primer bolezni in materinstva je na vsem svetu zavarovanih 90 milijonov ljudi. Za primer onemoglosti, starosti in smrti je zavarovanih 100 milijonov delavcev, od 1. januarja 1937, ko bo stopil novi zakon v USA v veljavo, bo za starost zavarovanih 125 milijonov delavcev. Zavarovanje za primer nezgode obsega še večje število zavarovancev, vendar pa o tem številu ni točnih podatkov, ker se v posameznih državah ne plačujejo prispevki po številu zavarovanih delavcev, temveč le po izplačilu izplačanih zaslužkov. To so velikanske številke, katere z vso natančnostjo dokazujejo, da ne more nobena stvar zaustaviti tega stalnega in hitrega napredka v socialnem zavarovanju.

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

20

Muzard jo je začudeno pogledal.

— Morda dvomite o tem?

— Hm! — je skomignila deklica. — Ne vem, kaj bi rekla. Često vidim, da imata oba nagubano čelo... Jaz si drugače zamišljam ljubezen. Poslušajte: v očetovi tvornici je neka strojepiska z osemsto franki mesečne plače. Poročena je s poštnim uradnikom, ki ima tisoč tristo frankov plače. Skrbeti morata za večjo družino in težko izhajata. Toda če hočete videti sliko ljubezni in veselja, pojdite v njuno stanovanje v petem nadstropju. Tam jo boste našli. Jaz sem bila tam.

Nato je vstala in vprašala:

— Greva za očetom?

Šla je, ne da bi čakala odgovora. Muzard jo je molče pogledal in je videl, da sta ji iz oči polzeli dve debeli solzi.

Molče sta stopala drug za drugim, zatopljeni vsak v svoje misli. Čez čas se je deklica ustavila in se obrnila proti Muzardu.

— Oh, ko bi vedeli, kako sovražim denar — je vzdihnila.

V tem hipu sta oba zagledala vitko postavio Ivanke Soléme. Na sebi je imela lepo plavo obleko. Ko ju je mlada žena zagledala, se jima je približala.

— Prišla sem možu nasproti, a vidim, da je še zaposlen.

Med tem je tudi ostala družba opazila Ivanko. Loche je slisal njene besede.

— Gospa, od trenutka, ko ste vi vstopili, je vaš gospod prost — se ji je priklonil zelo ljubeznivo.

Nato sta Loche in njegova hčerka peljali mlado

gospo skoz delavnico. Loche ji je pokazal vse zanimivosti. Ona ga je na videz poslušala, a v resnici jo je zanimalo samo krzno njegove hčerke. Na tihem je tuhtala, koliko je vredno. Cenila ga je na štirideset- do petdesettisoč frankov.

— Oh, kaka vsota! — je vzdihnila.

Muzard in Soléme sta ostala sama. Soléme se je oblačil. Muzard ga je nekaj časa molče opazoval, potem pa je vprašal:

— Prišel si torej sem, da porabiš onih pet—šest milijonov ženine dote, ki so Lochu še potrebni za te delavnice?

— Kdo ti je to rekel?

— Lochejevo razpoloženje.

— No dobro! Kaj je v tem slabega? Ali se ne sklepajo tako kupčije? On je zelo srečen in jaz sem mu hvaležen. Denar, ki se vložijo v to podjetje, nosi petintrideset odstotkov dobička. Misliš, da je to slaba kupčija?

Preden je Muzard mogel odgovoriti, je prišel bankir.

— Gospod Soléme, — je dejal — vi se boste z mojim avtom peljali domov. Moja hči bo zelo srečna, če bo mogla spremiti vašo gospo.

Nato se je obrnil k Muzardu.

— Midva bova pa peš šla, kaj ne? — je vprašal z vljudnim smehljajem.

Muzard je raztreseno priklimal.

Soléme se je poslovil in odšel. Loche se je tedaj obrnil k Muzardu in ga je vprašal:

— Gospod Muzard, kaj bi rekli, če bi vam povedal, da ste mi potrebni za neko moje podjetje.

— Odvrnil bi vam — se je nasmehnil blagajnik — da vam nisem na uslugo, ker nisem prost.

— Bežite no! — se je skušal zasmejati bankir. — Niste prosti? Pa se menda vendar niste poročili z Albertom Blondom... Če jaz ne popustim, boste vi jutri v moji službi. In jaz ne bom popustil, ker vas

neobhodno potrebujem. Ne čudite se temu, da sem tako odkrit. Gre za mene in za vas... Skrivnost uspeha je v tem, da človek postavi na vsako mesto pravega človeka. Pred leti sem izbral Leherpeuxa. Veste, kaj je bil ta? Navaden pisar na sodnji. Pet minut sem govoril z njim in naslednjega dne je bil v moji službi. Zdaj je moj glavni tajnik. Neprecenljiva moč... Moj ravnatelj banke Fidelije je bil prej pomočnik nekega posredovalca. Gospodar ga ni hotel pustiti. Zažvenketal sem z denarjem in čez nekaj dni je bil pri meni. Za njim sem pridobil Solémeja in sedaj bom dobil — vas.

— Ne! — je odvrnil Muzard.

Loche se ni zmenil za njegov odgovor in je mirno nadaljeval:

— V nedeljo se boste peljali z menoj v Herbley, k izvoru mineralne vode, ki sem mu dal ime Fidelija. Kupil sem zemljišče, ki je na njem vrelc in hišo z vrtom. Plačal sem dvakratno vrednost — štiristoosemdeset frankov. Zdaj delam na tem, da vrt razširim in ga spremenim v park. V ta namen sem kupil tudi sosedno zemljišče. Sedaj potrebujem dva človeka: zdravnika, ki bo odredil uporabo vode in človeka, ki bo vse vodil. Ta človek ste vi.

— Ne! — je spet odvrnil Muzard.

Bankirja tudi ta odgovor ni spravil iz tira. Pokašljal je in nadaljeval:

— Čudno se vam bo zdelo, — je mirno nadaljeval — če vam povem, da vas bolje poznam kakor vi poznate sami sebe. Vem, da vi imate to, kar jaz rabim: hitro razsodnost, odločnost, jekleno voljo... Pri delu vam bom dal popolno prostost, le nekaj namigov vam bom dal...

In začel je razlagati, da namerava spremeniti kupljeno hišo v hotel: dvignil jo bo za dve nadstropji in bo tako dobil šestdeset sob; pohištvo bo bilo in se bo dalo prati. Sprejemali se bodo samo namišljeni bolniki, leni Parižani, ki bi tu našli in mir in zabavo,

Zanimiv je pregled o zavarovanju v posameznih sosednjih državah: Avstrija ima izvedeno zavarovanje za primer nezgode tako za delavce kakor za nameštence. Zavarovanih je 395.000 industrijskih delavcev, 198.000 nameštencev ter 700.000 poljskih delavcev. Za primer boleznij je zavarovanih 744.000 industrijskih delavcev, 243 tisoč nameštencev in 275.000 poljedelskih delavcev. Za primer onemoglosti, smrti ali starosti je zavarovanih 13.000 rudarjev, 198.000 nameštencev, 600.000 industrijskih in trgovskih ter 230 tisoč poljedelskih delavcev. — Na Madžarskem je zavarovanih za primer nesreče 620.000 poljedelskih delavcev, 780.000 drugih delavcev. Za primer boleznij je zavarovanih 870.000 delavcev, za primer onemoglosti, starosti in smrti pa 560 tisoč delavcev, od tega številka je samo rudarjev 40.000. — V Grčiji je izveden zakon o zavarovanju nezgod in boleznij. Iz zavarovanja so tam izzeti poljedelski delavci. — V Italiji je za primer nezgode zavarovanih 2.853.000 industrijskih in 7.500.000 poljedelskih delavcev. Za primer materinstva je zavarovanih 840.000 industrijskih delavcev, za primer tuberkuloze (!) 6.250.000 industrijskih in poljedelskih delavcev in nameštencev. Za primer boleznij v slovenskem Primorju je zavarovanih 185.000 delavcev skupno z mornarji in letalci iz vse Italije. Na podlagi kolektivnih pogodb in po zakonu o korporativni ureditvi države je zavarovanih za primer boleznij še 1.572.000 industrijskih in trgovskih delavcev in nameštencev. Za primer onemoglosti, starosti in smrti je zavarovanih 6.100.000 delavcev in nameštencev. — V Čehoslovaški je zavarovanih za primer nezgode 1.800.000 industrijskih in trgovskih delavcev ter nameštencev. Za primer materinstva in boleznij 2.900.000 delavcev in nameštencev, za primer onemoglosti, smrti in starosti pa 1.700.000 delavcev, 100.000 rudarjev in 300.000 nameštencev. — V Romuniji je zavarovanih za primer nezgode 600.000 delavcev in nameštencev, za primer boleznij in materinstva kot tudi za primer starosti, smrti ali onemoglosti pa ravno toliko. — V Bolgariji je zavarovanih za primer nezgode 251.268 delavcev in nameštencev.

Vse te številke nam jasno kažejo, da je pri nas nujno potrebno, da se izvede celotno socialno zavarovanje, in prvi vrsti sedaj starostno zavarovanje. To ni potrebno že radi zaštite delavstva in nameštencev, temveč že iz socialne pravičnosti in zaradi mirnega in pametnega življenja v državi sami.



Proti brezposelnosti se je treba boriti.

Delavska zbornica v Ljubljani se je radi vedno večje brezposelnosti med kvalificiranimi delavci, tako med peki, mesarji, kleparji, tehnikami itd. zganila in začela s pomočjo vseh strokovnih delavskih organizacij večjo, velikopoteznejšo akcijo, kako od pomoči bedi našega brezposelnega delavstva in kako stalno zaposliti ogromni kader brezposelnega kvalificiranega delavstva. Na anketi, ki se je vršila dne 5. maja, so zastopniki delavskih strokovnih organizacij soglasno sklenili, da naj se začne poleg javnih del, pri katerih so zaposleni v sezoni pomožni delavci, tudi z onimi deli, pri katerih bi dobilo zaposlitev kvalificirano delavstvo. Izrečenih je bilo več predlogov: najboljši predlog je bil, da naj se vsled velike potrebe po zdravih in higijenskih stanovanjih zgradi za naše delavstvo in nameštencev po zgledu drugih držav več tisoč malih hišic z vrtičkom. Amerika bo v teku desetih let zgradila 14 milijonov delavskih hišic, zakaj bi v naši Sloveniji ne izvedli tega, ko je toliko delavskih fondov na razpolago, tako bednostni fond, katerega nabrana sredstva bi res

šla potem nazaj v pomoč delavstvu. Tudi Osrednja borza dela v Belgradu ima zbranega 10 milijonov dinarjev v posebnem fondu, ki leži mrtev in ki je bil nabran izključno s prispevki slovenskih delavcev. Sredstva bi se gotovo našla, če bi odločujoči činitelji spoznali pravi pomen in potrebo po veliki akciji gradbe delavskih stanovanj. Saj bi s tem dobilo zaposlitev ogromno število delavstva in denar bi oplojal naše gospodarstvo, cirkuliral bi tako, da bi uresničitev tega načrta bila močna injekcija vsemu gospodarskemu življenju v Sloveniji.



Stavke v Bolgariji.

Delavci tobačnih tovarn in tobačni delavci na polju v Bolgariji so pričeli živahno gibanje za zboljšanje svojega položaja. Pobudo za to gibanje so jim pred vsem dali njihovi grški tovariši, ki so s stavko in pozneje z majhno revolucijo dosegli svoje pravice, torej zboljšanje mezde. V Bolgariji zahtevajo omenjeni delavci zvišanje plač in boljše delovne pogoje. Zveza tobačnih delavcev je radi tega na zahtevo svojih včlanjenih delavcev stavila delodajalcem predlog, da sprejmejo delavske zahteve, kar pa so delodajalci odklonili. Zveza tobačnih delavcev v Bolgariji je zaradi tega sklenila, da proglasi generalno stavko tobačnega delavstva, ako delodajalci do danega roka ne odgovorijo ugodno, oziroma, če odklonijo pogajanja. Stavke se bo udeležilo več tisoč delavcev, ki delajo v tovarnah in na polju. Stavka zna prinesiti bolgarskemu narodnemu gospodarstvu ogromno škodo, če ne bo prišlo hitro do sporazuma, ker je kultura tobaka v Bolgariji zelo razvita in trgovina z inozemstvom cvetoča. Tudi država se zaveda škode, ki bi nastala zaradi tega spora, in je intervenirala, toda doslej še brez vsakega uspeha. Ker se je pa poleg stavke pričelo tudi nevarno gibanje, ki kaže, da bo prišlo do resnih nemirov v raznih bolgarskih krajih, je vlada storila potrebne ukrepe, da prepreči po možnosti prelivanje krvi, kakor je to bilo v Grčiji.

Leninova vdova se skuša zopet uveljaviti. V Brezbožniku v novembruštevili ki piše Leninova vdova, da ji je glavni cilj komunizma predvsem ta, da vzgoji mladino v brezverstvu. Niti besede seveda ni imela za to, da bi se mladina vzgojila socialno čuteče, pač pa polno pozivov za to, da se vzgoji v brezsrčne borce zoper vse, kar veže človeka na Boga.

Stanje kat. Cerkve v letu 1936. Sedaj so prišli podatki, kako se je godilo v l. 1935 katoliški Cerkvi v Rusiji. To poročilo pravi: Od 30 duhovnikov, ki so bili leta 1934 še v Ukrajini v okrožjih Šitomir in Kamenec, so v tem letu ostali samo še trije. Ostali so bili pregnani na Solovki v ujetništvo. Po načrtu, ki ga imajo za leto 1936., ne sme ostati nobena kat. cerkev več v uporabi. V vsej Rusiji se danes nahaja na prostem še samo 15 kat. duhovnikov.



NA DUNAJU: KATOLIŠKA OLIMPIJADA.

V dneh od 12. do 14. junija t. l. se vrše na Dunaju mednarodne lahkoatletske in telovadne tekme, ki jih priredi mednarodna katoliška športna in telovadna zveza, ki ima svoj sedež v Parizu. Letošnje tekme so zamišljene v večjem obsegu, zato jih nazivljajo tudi katoliška olimpijada.

K tekam se je prijavilo dosedaj osem narodov. To so: Francija, Nizozemska, Svica, Češkoslovaška (s češko in nemško reprezentanco), Španija, Avstrija in Madžarska. Med prijavitelji pogrešamo tri države, ki sedaj nimajo več katoliških športnih organizacij in ki so svoječasno igrala važno celo odločilno vlogo pri teh tekmah. So to Italija, Jugoslavija in Nemčija. Pričakujemo pa še prijave nekaterih drugih držav, tako, da se bodo vršile borbe ob dobri zasedbi, bodisi v kvantitativnem ali kvantitativnem pogledu.

Katoliške mednarodne športne in telovadne tekme so postale že svetovni dogodek. Kajti vedno večja udeležba in vedno večji uspehi so dali tem svetovnim prireditvam značaj največje športne prireditve, izveniši vsesvetovne olimpijade. L'Union Internationale des Oeuvres Catholiques d'Éducation Physique (to je namreč oficijelni francoski naslov mednarodne katoliške telovadne in športne zveze) je v povojni dobi močno napredovala in to ne samo v kvantitativnem, temveč v enaki, če ne še večji meri v kvalitativnem pogledu. Če danes pogledamo uspehe športnika in telovadcev, ki pripadajo katoliškim športnim in telovadnim organizacijam, vidimo, da so njihovi reprezentantje na visoki mednarodni višini, saj je mnogo katoliških športnikov in telovadcev, ki bodo zastopali na berlinski olimpijadi barve svoje domovine. Katoliška telesna vzgoja je danes na taki višini, da tudi največji nasprotniki ne morejo iti mirno preko nje in da morajo — radi ali neradi — priznati velike uspehe te organizacije v povojni dobi. Strassbourg, Brno, Pariz, Köln, Antwerpen, Nica, to so mesta, ki bodo zapisana z zlatimi črkami v zgodovini katoliškega športnega gibanja. Od tekme do tekme so se stopnjevali uspehi, od tekme do tekme je naraščalo število tekmujočih narodov in število posameznih tekmovalcev.

Sportni dan v Trbovljah. Sportni klub Amater v Trbovljah je preteklo nedeljo slavil 10 letnico svojega obstoja. Ta lep jubilej je proslavil klub zelo slovesno. Priredil je sportni dan, katerega je povzdignila navzočnost pokrovitelja prireditve bana dr. Natlačena. Banov obisk je bil za Trbovlje praznik. Prvič je prišel vrhovni predstavitelj državne oblasti v Sloveniji oficijelno v črne rudarske revirje. Pred rudniško restavracijo v trgu je ob 9. zjutraj pričakala g. bana in številne zastopnike velika množica domačinov in častnih gostov. Rudniška godba mu je v pozdrav zaigrala koračnico in himno; pozdravil je g. bana častni predsednik kluba g. Varga, nakar so se vsi udeleženci v spredu podali do igrišča SK Amaterja, kjer se je po pozdravnih govoriščih pričel obširen spored tekmovalca. Prvi je pozdravil v imenu častnega predsedstva g. ing. Debeljak, nakar je g. ban dr. Natlačen v daljšem izčrpnem govoru posebej poudaril velik pomen športa uprav glede na prilike v tem rudarskem in delavskem okolišču, obenem pa je še posebej zagotovil vse svoje prizadevanje in pomoč za težnje trboveljskih športnikov in ostalih domačinov. Za g. banom so govorili še zastopnik IMAZ-e v Zagrebu g. Megušar iz Ljubljane, dalje v imenu LNP g. dr. Köstl, za Primorje in Turistični odbor g. S. Sancin, za okrožni odbor nog. klubov g. Kuhar, za SK Trbovlje g. Dolinar in g. Bostič kot tajnik slavljence. Športnik Jordan pa je ob zaključku še izročil g. Bostiču v priznanje za njegovo 10 letno delo v klubu častno diplomu. Nato so se vršile lahkoatletske tekme, pri katerih so nastopili poleg domačinov tudi gostje iz Ljubljane od SK Primorja. Doseženi so bili lepi rezultati, ki so pokazali, da ima lahka atletika v rudarskih revirjih dobre moči. Popoldne se je vršil nogometni turnir, ki se je končal s sledečimi rezultati: Retje (Trbovlje)—Hrastnik 1:0 (0:0); Trbovlje—Zagorje 2:0 (0:0) in finale Trbovlje—Retje 1:0 (0:0), s čimer si je SK Trbovlje priborilo zastavico jubilaranta SK Amaterja. Prireditve je v celoti zelo uspela, v propagandnem

oziru pa je vprav z ozirom na posebne prilike v tem kotu naše zemlje bila izredne važnosti.

Nedeljski nogomet. V nedeljo se je nadaljevalo prvenstveno tekmovalje v prvem razredu. Tekmi sta se vršili v Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani sta se spoprijela ZSK Hermes in Čakovčki SK. Ljubljanska tekma je pokazala, da so Čakovčani močni samo na domačem igrišču, kadar imajo zaledje v domači vročekrvni publikli, na tujih tleh pa odrečejo. Tako so jih premagali Hermežani s 5:0. Slabše se je godilo v Mariboru SK Ljubljani. To moštvo, na katerega polagajo Ljubljanci toliko nad, ni v Mariboru pokazalo tega, kar se je od njega pričakovalo. Tekma se je končala sicer 1:1 neodločeno, vendar je potekala v znaku premoči SK Železničarja, ki pa je imel znatno smolo ter je ni mogel odločiti v svojo korist. — Zelo zanimiva tekma se je vršila v Zagrebu. Prvič so prišli v našo državo profesionalni angleški nogometaši in sicer je bil to prvorazredni sportni klub F. C. Liverpool, ki igra na Angleškem eno prvih vlog. Angleži so nastopili proti zagrebškemu Gradjanskemu, niso pa pokazali tega, kar se je od njih pričakovalo. Zagrebčani so bili visoko nad angleškimi gosti ter so jih pozabili s 5:1. Poraz prvorazrednega angleškega moštva v Zagrebu je zelo odmeval po ostalem svetu. — Mariborski SK Rapid je nastopil v nedeljo v Čakovcu proti tamošnjemu Gradjanskemu ter zmagal z 10:0. — V Beogradu je premagal BSK BASKA s 4:0. V Rimu se je vršila meddržavna tekma Avstrija—Italija, ki se je končala neodločeno 2:2.

V tenisu smo bili zmagoviti. V Zagrebu se je vršila v petek in v nedeljo teniška tekma med Jugoslavijo in Čehoslovaško v borbi za Davisov pokal. Jugoslavoši so premagali Čehoslovake s 3:2.

Tekma tekstilcev-kolesarjev. Prvo kolesarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru je priredilo v nedeljo kolesarsko tekmo na 22 km dolgi progi Pobrežje—Sv. Martin—Pobrežje. Zmagal je Sodec v 40.30 minutah, drugi je bil Rudolf Finkes v 41. tretji Božidar Vencel v 43.19, četrti Albert Frihauf v 45, peti Rajmund Perko v 45.31 minuti. Tekmovalje se je izvršilo v najlepšem redu.

Poljaki so nas premagali. V Katovicah sta se srečali v rokoborbi jugoslovanska in poljska reprezentanca. Poljaki so nas premagali s 7:3.

Za kake slučaje se lahko zavaruješ pri Karitas?

»Karitas« je pravo ljudsko zavarovanje, ki mu je namen, priskočiti ljudem na pomoč v najbolj kritičnih življenjskih okoliščinah. Take okoliščine so zlasti tri: a) poroka, b) starost, c) smrtni slučaj. Vteh treh slučajih je denar neobhodno potreben.

Kot ljudsko zavarovanje je »Karitas« uvedla trojno zavarovanje. Pri nje je lahko zavaruje: doto, starostna preskrba, posmrtnina.

Koliko je staršev, ki v teh hudih časih svojim otrokom ne morejo dati dote! Če bodo zavarovali pri »Karitas« doto svojih otrok, se to ne bo zgodilo.

Koliko je starcev in stark, ki so na stara leta, ko ne morejo delati, največji reveži, ker si za oskrbo niso prihranili denarja. Če se bo vsakdo pravočasno zavaroval pri »Karitas« za starost, bo na stara leta vsak oskrbljen.

Koliko je taktih, ki imajo v slučaju smrti svojca poleg žalosti še to nesrečo, da nimajo denarja za kritje pogrebnih stroškov, v slučaju smrti očeta ali matere pa še večjo nesrečo, da ostanejo popolnoma neoskrbljeni. Če se bo vsakdo pravočasno zavaroval pri »Karitas« za slučaj smrti, bo svojem ob svoji smrti prihranil mnogo grenkih trenutkov.

Oglasite se čim prej pri zastopnikih »Karitas«, ki jih dobite skoraj v vsaki župniji, ali pa pri vodstvu »Karitas« v Mariboru, Orožnova 8, in zavarujte sebe in svoje. S tem boste storili sebi in svojcem največjo uslugo, ker boste rešili sebe in njih mnogih skrbi.

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Mali oglasi je treba poslati vsaj do četrta zjutraj in jih je treba plačati naprej.

Dobre birmanske ure kupite najceneje pri Grajskem urarju Ignacu Jan v Mariboru.

kar bi si pač pozeleli. Na razpolago bi jim bilo vse, kar je za udobnost potrebno, seveda za cene, ki bi jih zmogli le najbogatejši.

— Kaj pravite k temu, gospod Muzard? — je zapičil svoj pogled v Muzarda.

— Nič! — je ta kratko odvrnil.

Loche je sedaj uvidel, da je Muzard zanj bolj trd oreh kakor je mislil. Zamislil se je in v mislih zidal hotel ter urejal park.

— Tudi umetniki bodo prišli tam do veljave — je čez čas nadaljeval. — Prirejali bomo koncerte, opere. Ste vi umetnik?

— Jaz? Ko moji čevlji! — je odgovoril blagajnik.

Bankir je bil o nasprotnem prepričan, a ni rekel nič, ker sta med tem prispela do restavracije, ki je bil v njej Muzard na hrani.

— Ali bova skup večerjala? — je vprašal Loche veselo razpoložen.

Muzard se je začudil. Kako si more čislani, mogočni Loche, lastnik milijonov, dovoliti šalo, da bo šel v zakotno gostilno in večerjal morda za isto mizo s kako strojepisko, ali celo s kakim zidarjem?!

— Gospod Loche, vi ste velik diplomat! — se je naposled nasmehnil.

— No dobro, — je odvrnil bankir — diplomat. Danes vas ne izpustim prej, dokler vas ne pridobim. Vi ste prvi, ki se mi upirate! Ste razumeli: prvi. Dosedaj se mi ni mogel nihče upreti: ne moški, ne ženska.

Ob vstopu jima je udaril v nos duh kuhanega fižola. Vseida sta se in Loche je naročil govedino s fižolom. Potem je začel študirati popis vin. Naposled je naročil steklenico sedem let starega »Saint-Julien«-a. Ko ga je pokusil, se je od srca nasmejaj.

— Ti gostilničarji nimajo vesti, kajne gospod Loche — se mu je nasmehnil Muzard.

— Dragi moj, — je odvrnil bankir brez razburjanja — mali posli se ne dajo voditi pošteno. Denar

treba z lopato sipati na kup. Le z velikimi vsotami se da kaj doseči. Boste videli, kako to gre, ko boste moj sodelavec...

Muzard je odkimal...

— Gospod Loche, na moje sodelovanje zastoj računate. Najina pota nikdar ne bodo prišla skupaj.

— Bežite, bežite! Vi rabite mene ravno tako ko jaz vas.

— Jaz nikogar ne rabim. Kar pa se vas tiče, vam bom imenoval človeka, ki vam bo bolj služil ko jaz.

— Kdo je to?

— Agostini.

Muzard, ki ni vedel, kako so odnošaji med Lochem in Agostinijem, je pozorno motril bankirja, da bi videl, kak utis je naredilo nanj izgovorjeno ime. Bankirjevo čelo se je komaj vidno nagubalo.

— Agostini? — je odvrnil s prezirom. — Ta pes? Moj najhujši nasprotnik?

Blagajnik se je dvoumno nasmehnil.

— Obratno je res — je mislil pri sebi, ne da bi kaj odgovoril.

Po večerji je Loche naročil liker. Okusil ga je, nato vprašal polglasno:

— Koliko vi zaslužite v vaši kletki? Morda tisoč frankov mesečno? Kak posmeh! Človek vaših sposobnosti in vaše energije! Jaz vam dam štiristotisoč in popolno prostost glede zidanja hotela in urejanja parka.

Muzard je posmehljivo vprašal:

— In če bi jaz postal pohlepen in bi zahteval dvakrat toliko?

— Dobili bi dvakrat toliko! — je mirno odvrnil.

Za hip je nastal molk. Čez čas je Loche zamrmral:

— Dragi Muzard, vi ste edini človek v Parizu, ki mi ne zaupa. Vendar se mi pa zdi, da vas bom polagoma pripravil do pravega spoznanja.